

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru
modificarea Legii nr. 1420/2002 cu privire la filantropie și sponsorizare

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative a fost elaborat de către Ministerul Justiției cu suportul Centrului Național de Asistență și Informare a ONG-urilor din Moldova CONTACT și Platforma pentru Promovarea și Dezvoltarea Filantropiei în Moldova (PPDF).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Prin intermediul prezentului proiect se propune realizarea unui șir de intervenții legislative în cuprinsul *Legii nr. 1420/2002 cu privire la filantropie și sponsorizare*, al cărui scop principal este de a moderniza cadrul normativ aferent activităților date.

Astfel, la momentul inițierii elaborării proiectului, prin intermediul Centrului CONTACT s-a realizat o analiză a cadrului normativ referitor la activitățile de filantropie și sponsorizare, în particular a *Legii nr. 1420/2002*, concluziile generale ale căreia au fost expuse în cuprinsul unei opinii scrise și care pot fi rezumate în esență la faptul că *Legea nr. 1420/2002* este una extrem de ambiguă, neadaptată la necesitățile actuale, cu formulări eronate și nu reglementează în mod clar modul de realizare a activităților de sponsorizare și filantropie:

- nu este foarte clar stabilită deosebirea dintre filantropie și sponsorizare;
- nu este clar de ce în virtutea practicii internaționale unde este considerat că statul/organele de stat nu pot fi beneficiari ai filantropiei – în Moldova acest lucru este promovat (inclusiv prin deduceri fiscale);
- nu sunt prevăzute norme privind contractul de sponsorizare/filantropie precum și mecanismele de realizare ale acestora;
- nu sunt adaptate scopurile activității de filantropie/sponsorizare la necesitățile actuale;
- nu este clar reglementat mecanismul de acordare a sponsorizărilor și oferirea suportului filantropic, mecanismul de raportare, etc.

Toate acestea duc la faptul că organizațiile necomerciale nu utilizează aceste mecanisme, sau le utilizează foarte rar (nu este disponibilă nici o statistică care să prevadă numărul de organizații ale societății civile sau alți beneficiari). În schimb practica demonstrează că instituțiile statului, care conform legii pot fi beneficiari ai suportului filantropic, utilizează acest instrument, spre exemplu prin expedierea unor scrisori de cerere a suportului filantropic micilor/marilor antreprenori.

În acest sens, în colaborare cu reprezentanții Centrului a fost elaborat un proiect de act normativ prin care să fie eliminate deficiențele, anacronismele și prevederile ambigue identificate în cadrul *Legii nr. 1420/2002* și care să asigure o clarificare generală și o simplificare a regimului juridic al activităților de filantropie și sponsorizare.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Intervențiile realizate prin intermediul prezentului proiect pot fi împărțite, după impactul urmărit prin acestea, în două categorii:

- intervenții propuse în vederea clarificării regimului juridic al activităților de filantropie și sponsorizare. Printre intervențiile de acest gen pot fi enumerate:

- a) enumerarea expresă în cadrul unui alineat distinct al articolului 1 din lege a principalelor obiective ale *Legii nr. 1420/2002*;
- b) oferirea unor definiții mai elaborate pentru noțiunile de *activitate filantropică, activitate de sponsorizare, filantrop, sponsor, beneficiar al activităților filantropice și de sponsorizare* în cadrul articolului 1¹, pentru a se exclude posibilele confuzii legate de calitatea participanților în aceste activități, natura activităților respective;
- c) revizuirea și lărgirea listei cu scopuri ale activității filantropice și de sponsorizare din cadrul articolelor 2 și 3 ale legii;
- d) clarificarea expresă a potențialilor beneficiari ai activităților filantropice și de sponsorizare în cadrul a două articole noi 6¹ și 6²;
- e) stabilirea unor reglementări mai clare cu privire la evidența și modalitatea de utilizare a donațiilor, transparența activității filantropice și de sponsorizare;
- f) prevederea expresă a consecințelor încălcării legislației privind activitatea filantropică și de sponsorizare (în cadrul articolului 23¹);

- intervenții propuse în vederea excluderii unor prevederi care s-au dovedit a fi ineficiente/inaplicabile pe parcursul timpului. Printre intervențiile din această categorie pot fi enumerate abrogarea prevederilor din lege referitoare la organizația filantropică (formă originală de organizație necomercială, concepută special de către legiuitor pentru facilitarea realizării unor scopuri filantropice, dar care în practică nu s-a dovedit a fi acceptată, ceea ce reiese din numărul nesemnificativ de asemenea organizații înregistrate până la acest moment), precum și a normelor referitoare la modul de creare, lichidare și de desfășurare a activității acestui tip de organizație necomercială. Abrogarea acestor prevederi și lichidarea instituției organizației filantropice se justifică în mare parte prin faptul că scopurile avute în vedere cu ocazia constituirii unei asemenea organizații pot fi atinse, potrivit prevederilor legale actuale,

și prin intermediul altor tipuri de organizații necomerciale (spre exemplu, asociații obștești, fundații etc.), iar pe de altă parte, soluția dată se încadrează organic în efortul Guvernului de revizuire și modernizare a cadrului normativ mai larg referitor la organizațiile necomerciale (în acest sens fiind necesar de menționat inițiativa legislativă a Guvernului, finalizată cu adoptarea *Legii nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale*, prin care s-a realizat unificarea regimului juridic al organizațiilor necomerciale și s-a realizat enumerarea exhaustivă a tipurilor de organizații necomerciale: asociații obștești, fundații și instituții private).

4. Fundamentarea economico-financiară

Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect nu va fi necesară alocarea unor sume de bani suplimentare din contul bugetului de stat.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

În urma adoptării proiectului de lege urmează a fi realizate intervențiile de rigoare și de completat Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997, precum și cadrul normativ infralegal.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Hotărârii Guvernului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare* și platforma www.particip.gov.md.

În vederea respectării tuturor procedurilor de creație legislativă stabilite de Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul a fost înregistrat la Cancelaria de Stat cu numărul unic 70/MJ/2022 și supus procedurii de avizare cu toate instituțiile interesate în domeniu. Proiectul a fost supus avizării cu următoarele instituții: Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Culturii, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Mediului, Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Agenția Servicii Publice, Congresul Autorităților Locale din Moldova, Centrul Național de Asistență și Informare a ONG-urilor din Moldova CONTACT, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, Platforma pentru Promovarea și Dezvoltarea Filantropiei în Moldova.

În procesul de avizare au fost recepționate avizele de la următoarele instituții: Agenția Servicii Publice, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Economiei, Ministerul

Educației și Cercetării, Ministerul Finanțelor, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Platforma pentru Promovarea și Dezvoltarea Filantropiei în Moldova (unde au fost expuse un șir de obiecții și propuneri care au fost analizate în tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor aferent proiectului), precum și de la Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Mediului, Ministerul Sănătății, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (care a susținut proiectul fără obiecții și propuneri).

Având în vedere că celelalte autorități sesizate nu au prezentat avizul asupra proiectului de act normativ, acesta se consideră avizat pozitiv de către instituțiile respective, în conformitate cu prevederile pct. 192 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018.

Urmare a transmiterii repetate a pachetului de documente spre reavizare, în baza pct. 201 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, în termenul acordat au fost recepționate avizele Ministerului Culturii și Ministerului Finanțelor (care au venit cu obiecții și propuneri ce au fost analizate în cadrul în tabelului de sinteză a obiecțiilor și propunerilor aferent proiectului), Ministerului Muncii și Protecției Sociale (care și-a menținut poziția expusă anterior), Ministerului Economiei, Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerului Sănătății, Agenției Servicii Publice și ai Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (care au comunicat lipsă de obiecții și propuneri).

VII. Constatările expertizei anticorupție

Întru respectarea dispozițiilor art. 34 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (în continuare – Legea nr. 100/2017), Cancelaria de Stat, prin scrisoarea nr. 18-23-1158 din 3 februarie 2022 a remis spre expertizare concomitent cu consultările publice proiectul actului normativ.

Prin scrisoarea nr. 06/2-802 din 11 februarie 2022, Centrul Național Anticorupție a comunicat despre faptul că nu a efectuat expertiza anticorupție, invocând prevederile art. 28 alin. (4) din Legea integrității nr. 82/2017.

Nu pot fi reținute argumentele invocate de Centrul Național Anticorupție, întrucât dispozițiile Legii nr. 100/2017 în partea ce ține de elaborarea actelor normative este una specială în raport cu dispozițiile Legii nr. 82/2017, iar în conformitate cu art. 1 din Legea nr. 100/2017, se stabilesc categoriile și ierarhia actelor normative, principiile și etapele legiferării, etapele și regulile elaborării proiectelor actelor normative, cerințele de bază față de structura și conținutul actului normativ, reguli privind intrarea în vigoare și abrogarea actului normativ, privind evidența și sistematizarea actelor normative, procedeele tehnice aplicabile actelor normative, precum și reguli privind

interpretarea, monitorizarea implementării prevederilor și reexaminarea actului normativ.

Mai mult, în conformitate cu art. 5 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, normele juridice speciale sunt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

Urmare a transmiterii materialelor aferente proiectului spre reavizare în temeiul pct. 201 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, a fost recepționat raportul de expertiză anticorupție, în cadrul căreia a fost emisă concluzia că proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.

Ministru

Sergiu LITVINENCO